

Sosiaali- ja terveysministeriö
Liisa Siika-aho

Lausunto on valmisteltu lausuntopalvelu.fi:ssä

Viite: Lausuntopyyntönnö 8.10.2025 VN/14657/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta

THL kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto kotihoidontukea ja yksityisen hoidon tukea koskevasta hallituksen esityksen luonnoksesta. Esityksessä ehdotetaan, että kotihoidon tuen maksamisen edellytykseksi säädettäisiin kolmen vuoden asumisaikavaatimus perheen molemmille vanhemmille. Esityksellä tavoitellaan hiljattain maahan tulleiden pienten lasten vanhempien sekä heidän lastensa nykyistä nopeampaa kotoutumista kotoutumispalveluihin sekä varhaiskasvatukseen osallistumisen kautta.

THL katsoo, että ehdotus on kannatettava siinä mielessä, että kotihoidon tuen käytön ja varhaiskasvatuksesta luopumisen haitat pienten lasten vanhempien, erityisesti äitien työelämään kiinnittymiselle samoin kuin lasten kasvuun ja kehitykselle ovat ilmeisiä lakiesityksen kohderyhmässä. Tutkimus on osoittanut, että lasten varhaiskasvatukseen osallistumisella on myönteisiä vaikutuksia kielen oppimiseen, koulupolkuun ja oppimistuloksiin. Äitien työllisyys puolestaan vaikuttaa myöhempään toimeentuloon mm. palkkakehityksen ja eläketurvan kautta.

THL kuitenkin huomauttaa, että esityksen taloudellisten vaikutusten arviointia on syytä korjata. Arvioinnin lähtökohtana on, ettei lakiesityksen varsinainen tavoite eli äskettäin maahan muuttaneiden pienten lasten äitien työmarkkinoille kiinnittyminen toteutuisi lainkaan. Arvioinnissa oletetaan, että muutoksen kohteena olevista äideistä puolet jää hoitamaan lapsia kotiin ilman tukea ja puolet saa työmarkkinatukea. Monilla maahanmuuttajaäideillä on kuitenkin koulutusta ja usein myös

työkokemusta ennen Suomeen tuloa. Näin ollen ei ole syytä olettaa, ettei kukaan pienten lasten äiti siirtyisi ehdotetun muutoksen myötä työmarkkinoille. Esityksen taloudellisten vaikutusten arvioinnissa on tarpeen pohtia myös dynaamisia vaikutuksia eli sitä, että äitien kotoutuminen edistyy ja osa heistä kiinnittyy nykyistä paremmin työmarkkinoille.

Esityksen vaikutusarvioinnissa otetaan esille hallituksen suunnitelma uudistaa toimeentulotukea, jota saa lähes kolmannes esityksen kohderyhmästä. Toimeentulotuen kokonaisuudistuksen myötä velvollisuus hakea ensisijaista etuutta (useimmiten työttömyysetuutta) koskisi kaikkia lasta kotona ilman kotihoidon tukea hoitavia.

Tämän lisäksi olisi syytä arvioida myös esityksen suhdetta hallituksen suunnitelmaan uudistaa kotoutumistukea siten, että suomea tai ruotsia taitamattomien tuki olisi ennen kielitestin läpäisemistä alemmalla tasolla. Kotoutumislain mukaan osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi on laadittava kotihoidontukea saavalle maahanmuuttajalle, joka on asunut alle kolme vuotta Suomessa, jotta heidät tavoitetaan kotoutumista edistäviin palveluihin kuten yhteiskuntaorientaatioon ja kielenopetukseen yhdistettynä lastenhoitoon. Kielitestin läpäisemiseen vaikuttaa paitsi kotoutujan oma aktiivisuus myös se, miten vaikuttavaa kunnan järjestämä kielenopetus on.

Pääjohtaja

Mika Salminen

Osaston johtajan sijainen,
kehittämisojohtaja

Anu Muuri

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 2 pages before this page
Dokumentet inneholder 2 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 2 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 2 sider før denne side

Detta dokument innehåller 2 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende